Участник ВОВ Солуев Хамид

Уроженец села Борзой, призван в РККА в 1941 году.

Церан сий цкъа а довр дац

34 шо дӀадаьлла Сийлахь-боккха Даймехкан тӀом чекхбаьлла. Вайн Коммунистически партис, советски пачхьалкхо ленински машар безаран арахьара политика ний са, дӀакхехьар бахьанехь, Советски Герзашна кечбина Ницкъаш машарро гӀаролехь лаьтташ хилар бахьанехь екхна лаьттачу стигал кӀелахьа коммунизман гӀишло дӀахӀотторехьа жигара къийсам латтош схьадогӀу советски турпала халкъ. Германски фашизмана тӀехь толам баьккхинчу Даймехкан вай боккхачу ларамца цӀераш йоху 1941 — 1945-чуй шерашкахь хилачу Сийлахь-боккхачу Даймехкан тӀамехь дакъалаьцначеран.

Борзехь вехаш Ӏаш ву девзткъе диъ шо хан йолуш пенсионер воккха стаг Солуев Хьамид. ГӀеметта хӀоьттина стаг вара иза 1941-чу шарахь тӀам тӀе воьдуш а. Поза-дешарх ца кхеташ а, хан яьлла а хӀара волуш дела хӀокхо мел чӀогӀа дехарх тӀом бечу юккъе ца вохуьйтуш тылехь гӀуллакх дайтина цуьнга командованис. Амма иза дӀа, бӀаьхочо ша а мабаххара, тӀам тӀехь аттонаш хӀокхо лехна хилар.

— Суна дуккха а аттох хетара карахь герз долуш фашистски йоцарех дог Ӏабош латтар, — боху Солуевс. — Амма передовойхьчул а дукхох оьшура бӀаьхойн куьйгаш тылехь, къинхьегаман армехь. Хаддаза тӀейоьттуш лаьттачу бомбанашна, яккхийчу тоьпашна кӀел са а, дегӀ а ца кхоош яхаезара окопаш, траншейш, яц езара танкашна дуьхьал соору женеш. Тхан каде хиларе хьаьжжина лахлора мостагӀчуьнгахьара болу кхерам, тешаме хуьлура вайн оборона, бан безаш болу хьулам, къайленаш.

Хьамидан красноармейски книжки тӀехь билгалдоккхуш ма-хиллара, Днепр тӀехь 18-чу ша къаьсттана йолчу батальонехь дӀадоладо хьуьнаречу ламанхочо шен бӀаьхочун атта доцу дахар. Шех-тешийна гӀуллакх муьлхха а лаккхарчу дикаллица, шен хенахь кхочуш деш хиларца, гӀаравелира иза шен накъосташна юккъехь

— Дуьненчохь цхьанна а къаьмнашна юккъехь цкъа а хилла доцу гергарло, доттагӀалла, барт хилар гучуделира и доккха зер вайна тӀехӀоьттинчу муьрехь советски дерриге а къаьмнашна, халкъашна юкъахь, — боху Хьамида. — ЧӀогӀа бертахь болу цхьадоьзал хилла дӀахӀоттарх терра фашизм хӀаллакьян ницкъ а кхечира. Оьрсий, украинцаш, гӀезлой, башкираш — тайп-тайпанчу къаьмнийн векалш бара тхоьца. Хьо кхерамех лар веш шен дегӀ хьалхатосур долуш вара царех муьлхха а.

1942-гӀа шо чекхдаллалца 107-чу стрельковни батальонехь, 1944-гӀа шо эх[illegible]аллалца Уральски пересы[illegible] цӀерпоштаца тӀеман герзаш гӀирсаш фронтана тӀеузуш хечочун декхарш кхочушдеш, цул тӀаьхьа медицински санитарни батальонехь санитарни группехь красноармеец волуш а тӀом бечохь хилла Хьамид Тихорецкехь, Ростовехь, Ленинградехь, Украинехь. Ткъа тӀом чекхбаьккхина цо Польшин столицехь Варшавехь.

— Ойла йина, тамаша бина а ца волу со гитлеровски Германина тӀехь толам баьккхина хӀинца 34 шо кхаьчначу дийнахь советски халкъо, Советски Армис лайначу, эшийначу халонех, оцу тӀамехь цара гайтинчу турпаллалех, — боху Солуевс. — Партин хьекъалийн куьйгаллица баьккхина толам бу иза.

ТӀом дӀабаьллачул тӀаьхьа демобилизовать вой Актюбински областана чуйогӀучу Новороссийски районехь валенкаш ечу пимокатни цехехь болх бо Солуевс 11 шарахь. Цул тӀаьхьа ша винначу шен юьрта, тӀам тӀе вахале хьалха а ша болх бинчу Борзе юхавогӀу 1957-чу шарахь. Кировн цӀарахчу колхозехь [illegible]-тайп[illegible]на белхаш беш жигара [illegible] къалоцу цо хӀор шарахь. [illegible]тӀехь а санна, машарен къинхьегамехь а шегара доккха масал гойтуш чекхваьлла иза. ХӀара ворхӀалгӀа шо ду иза пенсехь волу. Амма шен могашалла жимма бегӀийла ка-хиллинехь, иза ца Ӏа колхозан цхьацца белхаш ца беш.

Вий ца во пачхьалкхо Сийлахь-боккхачу Даймех[illegible] тӀемаш дакъалаьцнархо Солу[illegible] Хьамид. Цунна до тайп[illegible]анчу бӀаьхаллин [illegible] медалаш ца правительственни совгӀаташ. Бицбийр бац иштта[illegible]иш халкъо, тӀекхуьуш йолчу къонанчу тӀаьхьено.

З. ХУТАЕВ.

Су[illegible]та тӀехь: Солуев Хьамид. [illegible]

https://shatoy.org